

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/43/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200420
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrávová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614200420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu Československá obchodná banka, a. s., so sídlom 150 57 Praha 5, Radlická 333/150, zastúpená advokátom Mgr. Petrom Olejárom, usadeným euroadvokátom so sídlom Mikulášska 29, 811 01 Bratislava, proti žalovanému V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O. XXX, o zaplatenie 102.729,58 Kč s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/23/2014-77 zo dňa 17.09.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 72.286,71 Kč s 8,05% s úrokom z omeškania ročne od 6.9.2011 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietajú.
- III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 953,75 Eur na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Petra Olejára do troch dní od právoplatnosti rozsudku“.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že dňa 27.04.2009 uzatvoril žalobca so žalovaným zmluvu o úvere č. 003167023R, na základe ktorej žalovanému poskytol úver vo výške 100.000,- Kč. Predmetný úver mal byť úročný pevnou úrokovou sadzbou vo výške 12,90 % ročne. Ročná percentuálna miera nákladov predstavovala výšku 17,13 %. Žalovaný sa zaviazal predmetný úver splácať v 84 mesačných splátkach vo výške 1.800,- Kč vždy do 5. dňa v mesiaci počnúc od 05.05.2009 do 05.04.2016. Pre prípad, že by žalovaný nedodrжал termíny a výšky splátok alebo nespláti ostatné peňažné záväzky vyplývajúce z predmetnej zmluvy, žalovaný a žalobca sa dohodli na úroku z omeškania so sadzbou vo výške 15 % ročne. Tiež mal za preukázané, že listom zo dňa 05.09.2011 žalobca zosplatnil úver ku dňu 05.09.2011 a zároveň ho vyzval k zaplateniu celej zostávajúcej čiastky, ktorá činí 84.001,29 Kč, včítane príslušenstva a poplatkov podľa Sadzobníka Československej obchodnej banky, a. s. do dňa 16.09.2011. Tiež bol vyzvaný žalovaný k zaplateniu nepovoleného debetného zostatku na jeho bežnom účte 652,49 Kč a to najneskôr do 16.09.2011.

Mal za preukázané, že žalovaný uhradil poslednú splátku dňa 17.1.2012 vo výške 15.000,- Kč z výpisu úverového účtu žalovaného.

Aplikoval kapitolu II. Oddiel 1 článku 2 bodu 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, Oddiel 4 článku 16 bodu 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 a konštatoval právomoc súdu na konanie v predmetnej veci.

Poukázal na bod I. Všeobecných obchodných podmienok ČSOB, § 23 ods.1 zákona č. 145/2010 Sb. O spotrebiteľskom úvere, § 2 písm.a/ prvá veta, § 2 písm.b/, c/ zákona č. 321/2001 Sb. O niektorých podmienkach pojednávania spotrebiteľského úveru, § 261 ods.3 písm.d/, § 262 ods.4 zákona č. 513/1994 Sb. Obchodní zákoník, § 497, § 503 ods.1 Obchodního zákonníka, § 52 ods.1, § 52 ods.2, 3, § 517 ods.2, § 565 ods.1 Občanského zákonníka.

Na skutkový stav prijal právny záver, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti záväzku na základe zmluvy o úvere teda do 05.09.2011, t. j. do dňa, kedy prehlásil úver za predčasne splatným s tým, že po tomto termíne žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka. Z uvedených dôvodov zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 72.286,71 Kč s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. Žalobca bol neúspešný iba v nepatrnej časti, preto mu priznal plnú náhradu trov konania, ktorá pozostáva zo zaplateného súdneho poplatku a odmeny za poskytnuté právne služby advokátom. Celkom trovy konania vo výške 953,75 Eur. Žalovaného zaviazal zaplatiť trovy konania na účet právneho zástupcu žalobcu podľa § 149 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku a to proti výroku o zmietnutí žaloby a proti výroku o trovách konania podal odvolanie žalobca.

V odvolaní uviedol, že cit.: „Navrhovateľ podáva odvolanie z dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., t.j. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku čoho došlo k zamietnutiu žaloby v časti kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 18.048,44 Kč a zmluvného úroku vo výške 12,90 % p.a. zo sumy 72.286,71 Kč od 11.12.2013 do zaplatenia.

Navrhovateľ svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 27.04.2009 uzatvoril s odporcom Zmluvu o úvere č. 003167023R (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 100.000 Kč. Navrhovateľ s odporcom sa v Zmluve o úvere dohodli, že odporca bude Poskytnutý úver splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 1.800,- Kč, a to vždy 05. dňa v mesiaci. V súlade s článkom 1.5 Zmluvy o úvere bol odporcovi za správu úveru účtovaný mesačný Poplatok vo výške 50,- Kč. Odporca počas trvania zmluvného vzťahu s navrhovateľom neplnil svoje záväzky dohodnuté v Zmluve o úvere a prestal splácať splátky, ku ktorým sa v Zmluve o úvere zaviazal, na čo bol navrhovateľom opakovane upozorňovaný prostredníctvom zaslaných upomienok a výziev na úhradu dlžných splátok. Odporca svoje záväzky však naďalej neplnil, preto navrhovateľ pristúpil k uplatneniu svojho nároku na súde.

Navrhovateľ má za to, že Okresný súd dospel na základe predložených dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho zamietol nárok navrhovateľa na zaplatenie kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 18.048,44 Kč a zmluvného úroku vo výške 12,90 % p.a. zo sumy 72.286,71 Kč od 10.12.2013 do zaplatenia.

Podľa § 502 ods. 1 Obeh. zák., z. č. 513/1991 Sb. od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

„V tomto ustanovení je upravené od kedy je dlžník povinný platiť úroky z úveru, chýba v ňom však výslovné ustanovenie, ktoré by určovalo, dokedy táto povinnosť dlžníka trvá. Nieto pochybnosti o tom, že táto doba môže byť dohodnutá v zmluve o úvere. Úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t.j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje,

že rozhodujúce je dojednanie v úverovej zmluve. Z predmetnej úverovej zmluvy z čl. IV. a VI. vyslovene vyplýva, že splátky istiny po lehote splatnosti budú ďalej úročené úrokovou sadzbou uvedenou v článku IV. zmluvy a k nej navyše sadzbou úrokov z omeškania. Zmluvné strany sa teda nedohodli, že dlžníci budú platiť úroky len do dohodnutej doby splatnosti, ale až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Odvolací súd v tejto veci nemal dôvod sa odchýliť ani od názoru uvedeného v komentári ku Obchodnému zákonníku (Stenglová L, Plíva S., Tomsa M. a kol" - Obchodní zákonník, komentár 5. vydání, Praha, C. H. Beck, 1998 s. 834). " Cit. z rozhodnutia obdobnej právnej veci navrhovateľa o ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012.

„Úrok z nesplateného úveru je chápaný ako cena peňazí. Pre veriteľa predstavuje kompenzáciu za to, že sa vzdal narábania so svojimi finančnými prostriedkami, ktoré na určitý čas poskytol dlžníkovi. Oproti tomu úrok z omeškania je sankcia, ktorú má veriteľ právo požadovať v prípade, ak dlžník nesplní riadne a včas svoj peňažný záväzok. Uplatnenie práva na úroky z úveru sa nevylučuje s uplatnením práva na úroky z omeškania. Tieto dva úroky svedčia veriteľovi súbežne až do momentu, kým je úver dlžníkom riadne zaplatený. "

Cit. z rozhodnutia obdobnej právnej veci navrhovateľa o ktorej rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/186/2013.

S ohľadom na všetko vyššie uvedené, navrhovateľ navrhuje, aby odvolací súd v súlade s § 221 (l) z. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok zrušil rozhodnutie Okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ si uplatňuje trovy odvolacieho konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku 157,- Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 131,15 Eur (t.j. lx jeden úkon právnej služby vo výške 101,25 Eur, 1 x režijný paušál vo výške 8,04 Eur a 20 % DPH)".

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v jeho napadnutých výrokoch z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom preskúmania odvolacím súdom sa stal napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a s ním spojený výrok o trovách konania. Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p.). Odvolateľ namieta nesprávne posúdenie nepriznania úroku z úveru po jeho splatnosti .

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil vo vzťahu k posúdeniu otázky úrokov z úveru po splatnosti úveru (§ 153 ods.3 O.s.p.).

Z ustáleného skutkového stavu prvostupňovým súdom vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá Zmluva o úvere č.003167023R dňa 27.04.2009 titulom ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 100000Kč.(čl.11-13 spisu).

Žalovaný podľa špecifikácie pohľadávky neplnil dohodnuté splátky úveru riadne a včas. Žalobca pre nesplácanie úveru žalovaným úver zosplatnil (strata výhody splátok) a vyzval žalovaného, aby uhradil celú svoju pohľadávku z úveru 84.001,29 Kč, vrátane poplatkov a príslušenstva do 16.09.2011 (č.l.28 spisu).

Žalobca tvrdí, že mu prináleží úrok z úveru až do vrátenia finančných prostriedkov žalovaným. Tunajší súd už k otázke úrokov za úver s dohodnutým úverovým obdobím judikoval, že po dohodnutom úverovom období síce prináležia úroky ale úroky sankčné. Ak by sa mali priznať aj cenové úroky (odplátne) a súčasne sankčné (za omeškanie), išlo by obchádzanie administratívneho limitu stanoveného zákonodarcom v kogentnom ustanovení § 517 ods. 2 OZ. Ak zmluvná klauzula takéto obdienenie obsahuje, je neplatná podľa § 39 OZ (porovnaj rozsudok č.k 6Co 182/2011).

Cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcii za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitút ceny úveru ale inštitúty rôznych sankcii za neplnenie povinností riešia ako dôsledok spojený s omeškaním.

Žalobca si uplatňuje nárok na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav trvania záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. K predčasnemu zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom.

Odvolačný súd nenašiel dôvody na odklon od svojej rozhodovacej činnosti a poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov č.k 6Co/194/2014 cit „ :

Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania

spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka „Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:- pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadĺženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit napr. z dôvodovej správy k novele nar. vl. 87/1995 Z.z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je doceliť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedľňuje neprímeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprímeraných ziskov...“.

Za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta).

Uvedenej ponuky zákona (dispozície) sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškanie a ďalších sankciách. Ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprímeraný nárast dlhu, zákonite sa natíska otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

Nikto asi nepochybuje o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za

omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

Podľa predmetnej zmluvy žalobca predformuloval žalovanému spotrebiteľovi klauzulu, podľa ktorej má žalovaný platiť po splatnosti, a teda po vzniku omeškania nielen úroky z omeškania, ale ďalej aj odplatné úroky a ako keby ďalšiu cenu úveru. Tak sa neprípustne dostáva zmluva do rozporu so zákonom, pretože dochádza k prevýšeniu zákonom stanovenej výšky úrokov z omeškania. Podľa zmluvných podmienok k neprípustnému prevýšeniu zákonného limitu v rozpore s § 517 ods. 2 OZ dochádza momentom splatnosti úveru.

Z obsahu spisu nebolo možné urobiť záver, že by zmluvné úroky po splatnosti menili svoju povahu na taký inštitút práva, ktorý by popri úrokoch z omeškania obstal.

Odvolací súd už v minulosti posúdil dôvodnosť úroku z úveru len do splatnosti úveru pri spotrebiteľskom právnom vzťahu (porov. rozsudky vo veciach sp. zn. 6Co/83/2011, 6Co/194/2014, 1Co/30/2012). Niektoré rozsudky pritom boli podrobené kontrole ústavnosti. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec IV. ÚS 476/2012).

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody potvrdil odvolací súd napadnutý rozsudok v časti, v ktorej bola zamietnutá žaloba vo vzťahu k nároku na úrok z úveru po jeho splatnosti (§ 219 ods. 1 O.s.p.), vrátane správneho výroku o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods.1 O.s.p vzhľadom na neúspech žalobcu v odvolacom konaní a úspech žalovaného ktorý si trovy odvolacieho konania neuplatnil, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.